

Інга ГЛАЗАЧЕВА

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
освітній ступінь «бакалавр»,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили,
м. Миколаїв

Науковий керівник: **Дранус В.В.**

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та підприємництва,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили,
м. Миколаїв

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ НА РИНОК СТРАХУВАННЯ

В умовах пандемії коронавірусу страхування зазнало деяких ринкових змін. Що стосується добровільного страхування фізичних осіб, основною причиною скорочення обсягів страхових премій в умовах пандемії буде зниження доходів громадян. Наприклад, згідно результатів третьої хвилі САТІ-опитування, проведеного компанією Research & Branding Group з 11 по 17 квітня 2020 року близько 39% українців зазначають, що з переходом на карантин в рамках боротьби з поширенням коронавірусної хвороби Covid-19 у них виникли нові проблеми, серед яких найчастіше називають появу фінансових труднощів. В такій ситуації виграють ті страховики, які легко трансформуються під потреби будь-якого клієнта [1].

Щодо добровільного медичного страхування, то страхові компанії покривають витрати на невідкладну медичну допомогу до підтвердження факту захворювання коронавірусом. У разі

виявлення симптомів COVID-19, послуги з медичного обслуговування та лікування надають тільки державні лікувальні установи.

Можна очікувати, що ринок обов'язкового страхування не залишиться стабільним та зазнає зниження активності за рахунок зменшення самих об'єктів страхування. Так, істотно впали продажі автомобілів, відповідно складно підтримати обсяги страхових премій по обов'язковому страхуванню цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів, хіба що за рахунок підвищення страхових тарифів.

Зниження доходів громадян призведе до того, що люди стануть менше подорожувати (знизиться страхування пасажирів, громадян, що виїжджають за кордон), як наслідок, зменшиться кількість туроператорів (страхування цивільної відповідальності туроператорів), почастишають звільнення працівників на підприємствах та в організаціях (страхування від нещасних випадків) тощо.

Вже зараз в багатьох країнах вживаються заходи для стабілізації ситуації на страховому ринку. Наприклад, Лондонський ринок страхування і перестраховування Lloyd's оголосив про зміни в Схемі розгляду претензій, щоб допомогти страховим агентам ефективно реагувати під час глобальної пандемії коронавірусу [2].

Аналітики Moody's очікують, що пандемія коронавірусу призведе до безпрецедентних збоїв в світовій економіці і буде сильно впливати на капітал і прибутковість перестраховиків в найближчі місяці. Хоча глобальні перестраховальники увійшли в рік з достатнім рівнем капіталу, волатильністю інвестицій, втратами від пандемії і особливими ризиками, а також

потенційним несприятливим зниженням страхових резервів по збитках в США, на думку рейтингового агентства, тарифи залишаються на середньому рівні. Премії за перестраховування можуть знизитися, якщо уповільнення економічного зростання буде тривалим, з різким спадом на фондових ринках, низькими процентними ставками і розширенням кредитних спредів, які можуть послабити інвестиційні портфелі, капітал і прибуток перестраховиків. Кілька великих перестраховальників повідомили про свій змодельований вплив пандемії, і Moody's очікує збитків від андеррайтингу, що можуть виникнути по ризикових видах страхування [3].

Розглянемо як діють в сьогоднішніх умовах страховики Франції та Італії – країн, які дуже постраждали від пандемії.

Французьким і італійським страховим компаніям доводиться жертвувати мільйони євро у фонди солідарності у боротьбі з кризою, йти на поступки клієнтам і винаходити методи підтримки населення та бізнесу.

Операційні збитки французьких підприємств через карантин складуть десятки мільярдів євро. При цьому зобов'язати страховиків покривати ризики, не передбачені в їхніх контрактах – значить піддати сектор ризику неспроможності, що послабило б захист страхувальників, стабільність ринків і ще б погіршило ситуацію.

Основний удар від епідемії коронавірусу в Європі в даний час припадає на малий і середній бізнес, який з-за обмежувальних заходів позбувся своєї виручки. У Франції майже всі договори страхування, пов'язані з підприємницькою діяльністю (переривання бізнесу, розрив ланцюжка поставок, скасування заходів), виключають ризики епідемії.

За повідомленням Федерації французьких страховиків, для підтримки клієнтів члени федерації пішли на "виняткові" заходи. В офіційному комюніке 23 березня французькі страховики зобов'язалися внести до 200 млн євро у фонд солідарності, створений державою для підтримки підприємств і незахищених верств населення в період кризи. Також більшість страхових компаній не припиняють нести свої зобов'язання за договорами страхування мікробізнесу, який опинився в скрутному становищі через кризу і тимчасово не може здійснювати страхові внески. Що стосується громадян, які втратили роботу через карантин, то страхові компанії під тиском держави зобов'язалися виплачувати допомогу найбільш вразливим категоріям громадян (вагітним жінкам і людям з хронічними захворюваннями) протягом 21 дня (у доповнення до державного посібника), хоча це не передбачено договорами страхування.

Крім вищезазначеного, страхові компанії витратили десятки мільйонів євро на медичні дослідження, надають безкоштовну психологічну та юридичну допомогу громадянам. В цілому, якщо всі ці заходи будуть реалізовані, наслідки кризи для страховиків будуть коштувати більше 3 млрд євро.

Страховий сектор Італії, однією з найбільш постраждалих з-за пандемії країн Євросоюзу, також прийняв низку екстрених заходів, спрямованих на підтримку найбільш постраждалих громадян та галузей економіки.

Італійські страховики пропонують клієнтам відстрочку та продовження платежів за договорами страхування життя, автострахування та страхування підприємницьких ризиків, ряд страхових компаній самостійно ввели заборону на дії щодо стягнення неоплачених премій і франшиз. Для комерційних

компаній, що знаходяться в «червоній зоні» (країна розділена на зони, в залежності від кількості хворих коронавірусом) і зупинили свою діяльність за рекомендацією влади, страховики виплачують по 1000 євро в день максимум протягом 15 днів.

Крім того, італійські страховики вжили низку заходів у сфері медичного страхування. Приміром, найбільший страховик Італії і Європи Generali оголосив про запуск програми для підприємців зі страхування співробітників від коронавірусу. Програма передбачає виплати за 100 євро застрахованому на добу протягом тривалої госпіталізації та допомогу у розмірі 3000 євро на відновлення після реанімації. Страховкою вже охоплено понад 1 млн працівників по всій Італії [3].

Незважаючи на те, що поки говорити про терміни закінчення боротьби з пандемією не доводиться, експерти починають аналізувати, якої шкоди принесе світовій економіці криза і які уроки розвинутим країнам належить з нього отримати. Такий досвід має бути вивчений для застосування і уникнення помилок в майбутньому.

Перелік використаних джерел

1. 39% українців заявляють про фінансові труднощі, у 45% немає жодних заощаджень – опитування. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/656534.html> (дата звернення: 01.05.2020).

2. Офіційний сайт Lloyds Banking Group. URL: <https://www.lloydsbankinggroup.com/> (дата звернення: 01.05.2020).

3. Аналітики Moody's оцінили можливий вплив коронавірусу на світову економіку. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/02/1/656542/> (дата звернення: 01.05.2020).